

Geschiedenis H2
De tijd van Grieken en Romeinen
(3000 v. Chr. – 50 n. Chr.)

- ❖ 6^e eeuw v. Chr. – filosofen → proberen alles m.b.v. het verstand te beredeneren
→ ontwikkelen rationeel-wetenschappelijke manier van denken
→ belangrijkste: Socrates, Plato, Aristoteles

Socrates → filosofie is een voortdurende speurtocht naar inzicht
→ was tegen democratie
→ kennen zijn denkbeelden alleen uit het werk van Plato

Plato → alles op aarde is vergankelijk en veranderlijk
→ alles op aarde is een afspiegeling van een hoger idee
→ verafschuwde democratie, filosofen moesten de macht krijgen

Aristoteles → legde nadruk op de zichtbare werkelijkheid
→ stelde regels op voor logisch denken
→ kiesrecht moest afhankelijk zijn van verstand en bezit

5^e eeuw v. Chr. – wetenschap → werd opgesplitst in aparte takken
→ goden speelden geen rol meer in verklaringen

- ❖ Atheense democratie → Grieken leefden in stadstaat (polis)
→ geen parlement, mannelijke burgers stemden zelf
→ alle burgers waren volgens de wet gelijk
→ mensen hadden vrijheid van meningsuiting

Stadstaat → staat die bestaat uit een stad met het omliggende platteland
→ eerste monarchie, en toen aristocratie of oligarchie soms een tirannie
→ hadden vaak volksvergaderingen → meestal hadden die weinig invloed maar in 507 v. Chr. Werd het de hoogste macht
Athene werd hierdoor de 1e democratie
→ besliste over wetten, koos de bestuurders + controleerde hen

Monarchie → staat met één vorst aan het hoofd

Aristocratie → staat geleid door een groep aanzienlijken (regering door de besten)

Oligarchie → staat geleid door een kleine groep (regering door weinigen)

Tirannie → bestuur van een tiran, wrede onderdrukking

Tiran → alleenheerser die met geweld de macht heeft gegrepen; tegenwoordig wrede onderdrukker

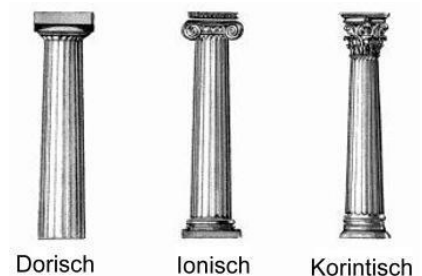
- ❖ 500 v. Chr. → Rome sticht een republiek → aristocratie
→ senaat had de macht → rijkste en voornaamste Families + wetgevende vergadering

- ❖ **350 v. Chr. - ± 400 n. Chr.** → expansie (uitbreiding) van het Romeinse rijk begint → succesvolle legeraanvoerders worden door veroveringen machtig → burgeroorlog tussen generaals → Julius Caesar wint → benoemt zichzelf tot dictator → wordt in de senaat door senatoren vermoord → nieuwe burgeroorlog → Caesars achterneef Octavianus (Augustus(verhevene)) wint → begint het Romeinse keizerrijk noemt zichzelf ook Caesar (keizer) → pax Romana (de Romeinse vrede, periode van rust en orde de eerste eeuwen van het keizerrijk)
- ❖ **Romeinen** → organiseerden hun rijk goed ook de overwonnen gebieden
 - ze voerden oorlog uit verdediging, zorgden voor vrede & welvaart
 - meedogenloos tegen tegenstanders maar respecteerden ook veel
 - blonken uit door discipline, hardheid & organisatietalent
 - man tot man gevechten → zwaarbewapende soldaten → beroepsleger
 - namen veel over van de Grieken → Grieks-Romeinse cultuur
 - westen werd geromaniseerd → vaak vrijwillig
 - leger speelde grote rol daarin → mannen vanuit het hele rijk ging in leger → namen na diensttijd de Romeinse cultuur mee terug
- ❖ **Ondergang van Rome**
 - epidemieën → inwoners aantal daalden
 - productie & handel namen af
 - machtsstrijd
 - Germaanse stammen vielen aan
 - keizer herstelden orde
 - volksverhuizing
 - rijk wordt opgesplitst
 - Westen → wordt aangevallen door Germaanse stammen valt
 - Oosten → wordt pas 1000 jaar later aangevallen door de turken & valt
- ❖ **Grieks-Romeinse cultuur**

Griekse beelden → werden na de verovering overal in Rome neer gezet
 → stijf en plat, emotionele gezichten (net als in Egypte)
 → half goden en helden → volmaakte schoonheid

Zuilenbouw → van de Egyptenaren overgenomen maar verfijnden die
 → Dorische stijl, Ionische stijl, Korintische stijl

Dorische stijl → strakke lijnen & robuuste en sobere zuilen
 Ionische stijl → smalle zuilen met krulversiering op voet- en bovenstuk
 Korintische stijl → nog uitgebreider versierd

Romeinse bouwwerken → realistische portretten uit steen
 → bogen, gewelven & koepels spelen hoofdrol
 → aquaducten waren typische gebouwen

Theaters → overgenomen van de Grieken
 → halfronde vorm (behalve bij amfitheaters die zijn namelijk rond)
 → amfitheaters werden gebruikt voor gladiatoren gevechten & gevechten met wilde dieren
 → zuilen waren voor de sier

Denk aan het milieu voordat je dit document print.

- ❖ **Germanen** → primitieve barbaren (onbeschaafde vreemdelingen) maar ook echte mannen
 - naam gekregen door Romeinen want het was een stam ten oosten van de Rijn
 - woonden in dunbevolkte streken vol met moerassen en bossen
 - landbouwsamenleving
 - krijgskunst stond hoog in aanzien
 - slecht georganiseerd & zwak bewapend, waren in openveld kansloos maar ze waren sneller en kenden het terrein beter → verrassen de Romeinen in bossen
 - Romeinen hadden ontzag voor hun moed
 - soms bondgenoten van de Romeinen
 - leverden huiden & slaven kregen v.d. Romeinen luxeartikelen (glas en aardewerk) terug
 - goden & het gebruik van geld werden van Romeinen over genomen
 - vielen Rome aan voor zijn goede landbouwgronden & welvaart

Staatsgodsdienst → godsdienst waarvan het staatshoofd en dienaren van de staat aanhanger moeten zijn